

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-hizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Jó nyomozók nevelése.

Irta: *Virágh László csendőrszázados.*

Testületünk legfőbb hivatása a bűncselekmények elkövetésének megelőzése és a már elkövetett bűncselekmények kinyomozása és azok tetteseinek az igazságszolgáltatás kezeibe juttatása. Hogy ennek az igen fontos feladatnak megfelelni tudjon, lényeges szerep jut a parancsnokoknak, hogy azokat a jó nyomozó erőket, a kiket akár koruk, akár egyébkénti szolgálatra való alkalmatlanná válás folytán sajnálatunkra elveszítünk, pótolják.

Jóllehet, a nyomozások fontos teendői első sorban altisztjeinkre hármlanak, mégis — mert igen sok őrünk van, bol a nagyszámmal előforduló közbiztonsági zavarok kinyomozását 1—2 ember, mondjuk az őreparancsnok és helyettese nem bírják meg — nem közömbös, hogy ezen az egy-két emberen kívül van-e még valaki az őrön, a kire legalább is a kisebb közbiztonsági zavarok kinyomozását reá lehet bízni.

A felvetett kérdés ugyan szorososan összefügg az altisztképzéssel, mert ha első sorban az altisztekre hármlik a nyomozások keresztülvitele, helyeiket is csak olyanokkal lehet pótolni, kik ezirányban már mint csendőrök kiváló képességüknek adták tanujelét. mégis, — mert a tapasztalat azt mutatja, hogy igen sok csendőrünk van, a ki, bár teljes szívvel-lelékkel csendőr, nem vágyik altishti rendfokozatot elérni s viszont olyanok is vannak, kik, bár tán az altishti rendfokozatot elérni igyekeznek, nem rendelkeznek mindazon egyéni tulajdonságokkal, melyek előfeltételei volnának annak, hogy az altishti tanfolyamba bejussanak, viszont egy rész pedig a csendőr pályát csak átmeneti pályának tekinti, hogy mint igényjogosult annak idején nyugalmasabb állami szolgálatba juthasson közvetlen átlépéssel — nem közömbös az, hogy ne csak altisztjelöltjeink tudjanak nyomozni, hanem lehetőleg csendőreink többsége is.

Ezért fel lehet állítani azt a tételt, hogy a jó nyomozók nevelésénél az *egyénlő elbánás elve* az, mely biztosítja az eredményt, azaz bármely rendű és rangu próba csendőrt egyforma figyelemmel kell kísérni mindaddig, míg meg nem állapítható róla, hogy van-e kellő érzéke erre a jelentékeny feladatra.

Jó nyomozónak senki sem születik: de az erre való

hajlam és jó érzék már az egyénben megvan, mikor a testületbe lép s csupán a folytonos nevelés szükséges ahhoz, hogy olyanná fejlesztessek, a milyenre testületünknek oly nagy szüksége van.

Tebát ba valakiben az erre való hajlamot felfedeztük, az a legelső teendő, hogy folytonos alkalmak és jó példák nyújtásával felébresszük benne a nyomozás iránti előszeretetet is, s gondoskodjunk arról, hogy az ily egyének netán hézagossá általános ismeretei is kellőleg bővüljenek.

Arra, hogy valaki a bűnügyi nyomozásokban legalább átlagos képességgel bírjon, szükséges, hogy ismerje azokat a törvényeket, melyek a büntetté, vétségé és kibágássá minősülő cselekmények ismérveit, büntethetőségét, ennek korlátait szabják meg, továbbá mindazokat a törvényeket, szabályokat és utasításokat, melyek a nyomozó közeg szabad mozgását határolják. a hatóságokhoz, bíróságokhoz és magánosokhoz való viszonyát szabályozzák, s meghatározzák a jogokat és köteleességeket, melyeket a nyomozó közegre rubáznak, illetve hárítanak.

Ha a nyomozó közeg ezekkel az ismeretekkel rendelkezik, szükséges még, hogy legalább általánosságban ismerje a polgári és magánjogok azon határait is, melyek a büntetőjoggal határosak, és gyakran fontos szerepet visznek abban, hogy a nyomozó közegnek tilalomfát állítanak, melyet, hogy visszaélést el ne kövessen. átlépnie nem szabad, vagy mely intelem a számára, hogy a megkezdett ösvényen haladva célát nem érhet, azaz nyomozásának kiinduló pontja téves volt.

Úgy a polgári és magánjogi, mint a büntetőjogi törvényeink a szokás- és észjogon épülvén fel és a logikán alapulván, hogy a nyomozások utvesztőjében a nyomozó közeg el ne tévedhessen vagy ha ez megtörténik is, ezen tévedést jóváteendő, hamar észrevehesse és kijavíthassa, a jó nyomozók nélkülözhetetlen tulajdonságai kell hogy legyenek a kifogástalan, természetes eszjárás és a helyes következtetés, mit kellő neveléssel, a felfogási és szellemi képességnek folytonos gyakorlásával nevelni, fejleszteni lehet.

Kiváló jó nyomozóknál ezeken felül még nagy szerepet játszik a szerencses kéz, melyre a nevelő már semmiféle befolyást nem gyakorolhat.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tárolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes lejegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanol. Kívétel a világ minden részébe ugyyan és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerülendő.

Nincs kétség az iránt, hogy az ily tulajdonokkal bíró emberanyagot jó nyomozóvá lehet nevelni, pláne akkor, ha már egy-két jelentékenyebb siker által az ösztön és hajlam felébresztetett, nem nehéz, ha ismerjük azokat a nevelési segédeszközöket, melyeknek segítségével az ily megnyilvánult, vagy fejlődő ösztönt és hajlamot ebrentartani, továbbfejleszteni lehet.

De maradjunk a kezdeten, hol a nevelő munkája is, mert tevékenysége még a felfedezésnél tart, nehezebb.

Mikor a próbacsendőr a tanosztályból kijön gyakorlati próbaszolgálatra, helyesebb, ha általában mozgalmas örsre jut, hol azért, mert a nyomozásokat vezető örsparancsnok, vagy ennek helyettesével jár legtöbbit szolgálathoz, sok gyakorlati alkalma van beletekinteni azokba a feladatokba, melyeket neki majdan önállóan meg kell oldania; s az ily sok alkalom mellett rövid idő alatt megérti a sok szabály és utasítás gyakorlati értékét, melyeknek sok §-a és szakasza csak úgy kóvályog a fejében, mert mikor a tanosztályban azokat a gyakorlatias irányú oktatás mellett is elsajátította, különbséget azok fontossága, célravezetősége között tenni alig tudott.

Az örsparancsnok érdeke első sorban, hogy maga mellé kellő segítséget neveljen, s ezáltal a nyomozások által reá rótt nehéz feladatokban magamagát támogathassa. De mert ő egyuttal közvetlen előjárója is a próbacsendőrnek, neki van a legtöbb alkalma, hogy közvetlen megfigyelése alatt tartsa a próbacsendőrt s ő fedezhesse fel első sorban a próbacsendőrben netán megnyilvánuló helyes érzéket a nyomozások iránt.

Az ez iránti érzék vagy hajlam legelső biztos jele a szolgálat iránti általános érdeklődése és az azon való igyekezete a próbacsendőrnek, hogy lehetőleg mindent kifogástalanul igyekezik elvégezni, a mit reá bízának, vagy a mit akár a házi rend, akár a fegyelem, akár a szolgálathoz vonatkozólag az utasítások, szabályok mint köteleseégeket reá róznak.

Nemcsak a végnélküli türelem és a próbacsendőr gyakorlati kiképzésére irányuló igyekezet vezesse ilyenkor az örsparancsnokot célja elérésében, hanem részint a testület iránti előszeretete s az a tudat is, hogy mérhetetlen nagy szolgálatot teljesít, egy jó nyomozó nevelése által úgy a testületnek, mint az államnak, s a testületet alkotó bajtársaknak is. A testületnek az által, hogy megkönnyíti nagy feladata teljesítését, melyért ezerveztetett, az államnak azzal, hogy az általános biztonság fokoztatik s a bajtársaknak azzal, hogy az ez által biztosított siker bennünket jobban egygyé, a cél elérésére kitaróbbá tesz s az egyesekre kevesebb teher jut a nyomozások terbeiből, mintha kevesen vannak azok, kik a nyomozásban jártasak.

Soba sem szabad az ilyen érdeklődő próbacsendőr kérdézősködéseit, kíváncsiságait elől kitérni, vagy éppen őt esetleg következtelen, avagy már a zaklatás jelle-

gét öltő felvilágosítás kéréseivel elutasítani, hanem mindenkor fel kell őt világosítani és következtelés esetén tévedéseit helyre kell igazítani.

A következtetésnek felette lényeges szerepe lévén a nyomozásoknál, igen fontos, hogy már a próbacsendőrt a helyes és észszerű következtetésre szoktassuk s oktatásunk úgyszólván erre legyen alapítva.

Az úgynevezett szarvasokoskodást, vagy agyafurt okoskodást azonban sem felhasználni, sem megtűrni nem szabad.

Különféle lábnymok például azt árulják el, hogy többen jártak a helyszínen, kis lábnym és a nyomoknak egymástól való kis távolsága azt igazolja, hogy nem felnőtt ember után maradtak; ha igen nagy súlyú dolgot, vagy tárgyat loptak el, biztos, hogy több egyén követte el a lopást. A kérdésre, hogy «miért»? mi alapon állítható ez? a felelet: azért, mert csak több egyénnek lehet különféle lábnyoma, mert csak gyermeknek, vagy nőnek van kis lába és azok lépnek aránylag kisebbet, mint a felnőtt férfi, s végül, mert egy ember nem képes az ő erejét meghaladó súlyt emelni és vinni.

A helyes következtetésbe való hevezetés a legegyszerűbb, mondjuk mindennapi körülmények alapján történjék. A kérdést mindig úgy kell azonban feltenni, hogy az oktató a feleletét megokolással támogassa. Pld. Az utczaajtótól, az udvar felé 4—4 egymást követő és az istállóajtóig vezető \square irányú patkó nyoma látszik, mondaná meg minek a nyoma ez, és hol kell hogy legyen ez az állat, mely ezen nyomokat okozta. Felelet: lóé, és a ló az istállóban kell, hogy legyen, mert csak a lónak van ilyen nyoma s mert a nyomok iránya az istálló felé visz, s mert sem visszafelé irányuló, sem az ellenkező irányban lévő kapun áthaladó nyomok nem tapasztalhatók, tehát a ló csak az istállóban lehet.

Vagy például egy emberi lábnyom felett lópatkónyom látszik, mi következik ebből? Felelet: az, hogy a ló későbbben lépett ugyanarra a helyre, mint az ember, mert a két nyom közül a lópatkónyom az, mely tisztán kivehető, míg az azáltal látárolt kis területen az emberi nyom el van mosódva, vagy el van torzúlv.

Szóval minden jelenség miértje és mikéntje kutató, s a próbacsendőr lassan-lassan hevezetendő a logika helyes alkalmazásába.

E mellett azonban különös gyakorlati alkalmakkor, pld. helyszíni szemlék tartásánál a járőrvezető el ne mulassza a próbacsendőr megfigyelőképességét fölbreszteni és fejleszteni, ha csak az alkalom megengedi, pld. mikor mások nincsenek jelen, vele egy kis iskolát kell tartania. Figyelmeztetni kell a helyszíni szemle fontosságára, s az annak folyamán észlelt jelenségek-ből levonható következtetések jelentőségére, különösen arra, hogy minden legkisebb jelenség megfigyelése rohamlépésben segíti elő az eredmény elérését.

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Mikor a járőrvezető már a helyszínén kellő áttekin-
tést szerzett és a következtetéseket magának le is
vonta, adjon teret a próbacsendőrnek arra, hogy ő is
mindent a maga módja és tehetsége szerint megfigyel-
jen, magának következtetéseket vonjon le, s mikor ezzel
ő elkészült, meg kell' kérdezni az általa tapasztaltak
felől, s hogy azok alapján miket vél megállapíthatni.

A legnagyobb valószínűség szerint következtetési
még bizonytalanok, megfigyelései még hézagosak lesz-
nek, ezért őt megszegyeníteni, vagy ezt esetleg mint
tudatlanságát gáncsolni sohasem szabad, hanem rajta
kell lenni a járőrvezetőnek, hogy a megfigyelését el-
kerülő jelenségeket előtte felfedezze, a levont következtetés
hiányait pótolja, s megmagyarázza, hogy az ily
jelenségek a nyomozás érdekében miért fontosak?

Az ilyen gyakorlati oktatás mély nyomot hagy a
próbacsendőr lelkületében és a sok elméleti tudás helyes
gyakorlati kialakulását segíti elő.

A jó nyomozónak főtulajdonsága a szüszavuság és
zárkózottság s nem ritkán az eredményre való féltékeny-
ség, bárha ez nem mindig és nem eléggé indokolható,
mert, bár minden testületnél, úgy a csendőrségnél is,
az egyesek kiváló érdemeit külön is honorálni szokták,
még is szokás, hogy a sikerek az ily testület érdemei-
nek, azaz az össztevékenység következményeinek tekin-
tetik.

A csendőrségnél azonban, hol rendszerint ketten,
vagy többen vannak jelen a nyomozásoknál, különösen
a nyomozó (járőr) társak közötti szüszavuság, a nyomo-
zást vezető részéről való titkolódzás csak kárára lehet
a sikernek, mert éppen azt a szerencsés körülményt,
bogy a nyomozásban ketten, vagy többen vesznek részt,
a «több szem többet lát» elve alapján éppen ki kellene
basználni, sőt fontosabb és nagyobb szabásu büneset-
nél, hol a nyomozónak 4—5, vagy több csendőr vagy
altiszt áll rendelkezésére, valószággal tanácsot kell ülnie
és minden oly körülményt, melyet az egyesek külön-
külön észleltek, meg kellene hányni-venni azokkal a
következtetésekkel együtt, melyeket ki-ki magának a
tapasztaltakból levont.

Igen nehéz dolog ám a nyomozás vezetőjét bizalom-
mal támogatni akkor, mikor az maga, bizalmatlan a
kiszegítő iránt s mikor a kiszegítő nincs tisztában azzal,
hogy hol, mikor és miként lehetne járőrvezetője segít-
ségére.

Ezért akár altiszt, akár csendőr a járőrvezető még
a próbacsendőr-járőrtársnak is engedjen bizonyos tért
a cselekvésre, hallgassa meg észleleteit és érveit és
ezáltal keltse fel bizalmát, mert ha ezt nem teszi, úgy
a járőrtárs mint egy gép működik csak mellette, sőt
az így előidézett érdeklődésbiány s az ezzel felébredő
s mindenesetre észrevesztőden megnyilvánuló unalom a
nyomozást vezető kedélyére is lobasztólag hat s nem
ritkán az ő csüggedését is előidézti.

A fölé- és alárendeltségi viszony, mely olyankor is

fennáll a járőrvezető és járőrtárs között, nem zárja ki
azt, hogy a járőrtárs egy jó eszméje, vagy helyes meg-
figyelése érvényre jusszon, sőt éppen a mi szolgálatunk
az, a melyben minél tágabb tért kell engedni az alá-
rendeltek megballgatásának.

A legtökéletesebb nyomozó figyelmét is kikerülbeti
valamni lényeges jelenség vagy körülmény s viszont a
kezdő nyomozó, mondjuk a leggyengébb tehetségű próba-
csendőr figyelmét is felkeltheti ugyanez a járőrvezető
által észre nem vett jelenség, a mint azt a régi jó
magyar közmondás is: «a vak tyuk is talál szemet»
igazolja.

Nébány ily alkalommal már észrevesztő a járőrvezető
által, hogy a próbacsendőrben vagy mondjuk fiatal
csendőrben meg van-e a helyes megfigyelés, helyes
következtetésre való hajlam s egy-egy sikeren felbuz-
dul-e, illetve az ösztön felébred-e benne?

Ha csendőr a járőrvezető, mulasztást követne el, ha
az ily jelenségre őrsparancsnoka figyelmét fel nem hívná,
ha pedig maga az őrsparancsnok a járőrvezető, hiba
volna, ha az adandó alkalmakat meg nem adná, bogy
az ily fejlődő ösztön kielégítésére találjon s a magasabb
előjáróknak a figyelmét erre fel nem hívna.

A járásparancsnok dolga, hogy a próbacsendőrök ki-
képzését az őrsökön minél hatékonyabban ellenőrizze,
sőt az általa megejtett pótnyomozásoknál, vagy a na-
gyobb bünesetek nyomozásainál gyakorlati oktatásukat
vezesse.

A felébresztett s kifejezésre jutott hajlamot, illetőleg
ösztönt már csak ébrentartani és fejleszteni kell.

De mely eszközökkel lehet ezt elérni? Legelső sor-
ban azzal, bogy az ily irányu tevékenységekre — esetleg,
ha az őrs kevésbbé volna mozgalmas, áthelyezés árán
is — minél több alkalmat nyújtunk az illetőnek s má-
sodsorban, ha tevékenységét méltányoljuk, őt meg-
dicséerjük, megjutalmazzuk s a megjutalmazást, elisme-
rést nyilvánosságra is hozzuk s végül minden oly okot,
mely az ambíció kisebbitésére, a tevékenység csökkené-
sére volna befolyással, megszüntetünk.

Sokszor bizonyos féltékenykedés, irigység üt tanyát
az idősebb csendőrben, vagy altisztben azért, mert fia-
talabb bajtársa sikeresebben működik, mint ő. Ennek
teret engedni nem szabad, hanem minden okkal-mód-
dal meg kell szüntetni, mert csak a szolgálat kárára
vezet. Az életben általában úgy van, bogy mindenki
egyformán érvényesülni nem tud. Az egyiknek jobban
kedvez a szerencse, mint a másiknak s éppen a sze-
rencse a nyomozásoknál jelentékeny szerepet játszik,
ezért pedig kár volna valakinek szembeállani a sorssal,
mert úgy sem lehet rajta változtatni, lévén ez az élet
rendje.

Ha már kellő teret engedünk a jó tehetségű fiatal
csendőrnek a nyomozásban, a többi már magától jön,
mert önmagától rájön, hogy az általános ismeretek
hiánya, vagy a szabályok, törvények hézagos, vagy

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

: — : hanem használjon azonnal : — :

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmáskésőbb migránt és
fejfájást elmulasztja! Ára K 1.20. Kapható minden
gyógyszertárban és drogeriában. — Készíti:
Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.
Orvosok által ajánlja. 3 doboznál ingyen post. száll.

mondjuk nem elég alapos ismerete gátat vet sikerei nek s éppen ezért önszorgalmából igyekezik ezeket a hiányokat pótolni. Csapán ehhez is alkalmat és alkalmas segédeszközöket kell nyújtanunk neki, hogy természetszerű ösztönét kielégíttesse.

Ezt a természet által megáldott ily hajlamu egyéneknek könnyen lehet elérni, azonban mi a teendők azokkal, kiknek kevés vagy éppen semmi hajlamuk nem észlelhető a nyomozásokra?

Ezeknél az a fő, hogy kikutassuk, hogy ennek az oka miben rejlik? Legnagyobb részben a hiányos iskolai képzettség, vagy az otthoni elhanyagolt nevelés az oka ennek. Ha pedig ez az ok, akkor első sorban e hiányok pótlását kell rendre előmozdítanunk, még pedig nem holmi erőszakolt módon és eszközökkel, hanem olyképpen, mint a tanító a tanítványával az elemi iskolában s a szülő a fiával a családban szokta ezt megtenni.

Az ilyen próbacsendőrt vagy fiatal rendőrt hiába viszzük a harcztérre (a nyomozások terére), mert még puskája sincs, nehogy azt okszerűen használni tudná.

Jó példa erre nekünk a csapatoknál való első 8 heti kiképzés. Ott — bár az ember, mikor besorozzák, már járt tud — bebizonyítják, hogy még állani sem tud. Tehát megtanítják először állani, azután lépni, majd járt és következetesen tovább, mignem odajut, hogy puskájába éles töltényt tehet és löhet stb.

Az ilyen anyagot ne tekintsük mi semmire sem használható anyagnak, hanem rendre lassanként faragjuk, simítsuk s nagy türelemmel alakítsuk át nekünk kedves formává. A tehetéstelen, ki nem képezhető próbacsendőr úgyszólván még a próbaszolgálat folyamán eltávolítottat s így úgyszólván ki van zárva, hogy oly kétségbeesztő anyagot kellene átfőrnünk, a melylyel való bánás sikerrel nem kecsegtetne.

Mindenesetre az ily próbacsendőrrel meg kell ősmertetni nevelése, képzettsége nagyfokú hiányosságait s fel kell benne költeni az igyekezetet, hogy ezeket pótolja s minden kínálkozó alkalmat fel kell használni, hogy őt oktassuk, az illetudásban, helyes, egyenes észjárásban gyakoroljuk, főképp pedig a jövője iránti bizalmát felbresszük s egyelőre belőle csak egy átlagos másodcaendőrt faragjunk.

A tapasztalat azt igazolja, hogy sokszor 3-4, sőt több év kell ahhoz, hogy az ily hiányos nevelésű egyén esze kinyíljék s hogy a legtöbb esetben az ily egyénekből igen jó csendőrök, sőt jó altisztok is válnak. Az ily kevésbé tehetséges egyéneknek mint kisegítőknak nagyobbabszában nyomozásokba való bevonása — hol ba képességeik révén mint nyomozók érvényesülni nem is tudnak, de mint őrszolgálatot tevők, jó szolgálatot tehetnek és részeseivé válnak a sikernek, sőt nem ritkán az érdeklődésük felébred s ha mindenikből nem válik is kitűnő nyomozó, de átlagos lesz belőlük s ott, ahol nem szövevényes esetekről van szó, igen jól lesznek alkalmazhatók.

A fő az ilyen csendőröknél, hogy csak akkor engedjük az önálló nyomozások terére, mikor már oly annyira kiképeztük, hogy — képletesen szólva — állni, lépni, járt és a fegyverrel (kellő előképzettséggel) bánni is tudnak.

Ha a mi szép számmal létező jó nyomozó altiszteink és csendőreink átérzik azt, hogy jó nyomozók nevelése által a közérdeknek s ezáltal szeretett hazájuknak tesznek fenkölt szolgálatot s ha belátják, hogy ők sem születtek egyenesen jó nyomozóknak, hanem magukkal hozott bajlamaiknak kifejlesztése egykori előjáróiknak irányító befolyása, oktatása mellett történhetett csak meg a gyakorlati élet iskolájában, nincs kétség az iránt, hogy a jó nyomozás között beálló hiányok pótlására teljes lelkiismeretességgel és minden tudásuk átruházásával újabb jó növedéket nevelnek, mely az ő helyüket méltóképpen fogja betölteni.

Ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy a bajtársak közötti bizalmon és egyetértésen és lelkiismeretes kötelességtudáson épült fel az az elismerés, melylyel testületünknek minden oldalról adóznak, könnyen belátható, hogy csak kellemes kötelességét teljesíti az, a ki a jó nyomozók nevelését, habár csak egy parányival is, elősegíti, tehát ne feledkezzünk meg leróni utódainkkal szemben azt a kötelességet, melyet elődeink velünk szemben gyakoroltak: *neveljünk jó nyomozó utódokat!*

A m. kir. csendőrlegénység nyugdíjigényeiről.

Irta: *Hajn György*, m. kir. csendőr-számvivő-tiszthelyettes.

(Vége.)

A betegségek, a melyek miatt e csendőrök nyugdíjba helyeztetnek: tüdőcsúcsburut, kiállott nemi betegségek után visszamaradt nagyfokú elerőtlenedés és vérszegénység, agy- és gerinczvelőgyulladás, s a gerinczvelő sokgöcsü keményedése stb. Orvosilag — kevés kivétellel — megállapítatik, hogy az ily bajok csiráját az illetők a csendőrséghez történt belépésük alkalmával már magukkal hozták s a csendőrségi nehez és fárasztó szolgálat a baj gyors kifejlődésére csak döntő befolyással volt.

Az ilyen csendőr tehát, ha a csendőrséghez nem is lép be, minden bizonynyal polgári életben is keresetképtelenné vált volna, de nincs kizárva az eset, hogy lappangó baja csak évek múlva jelentkezett volna.

Nagyon gyakori betegség a rokkantságot előidéző sérv (bélélőesés).

Alig van felülvizsgálat egy-két sérvbajos csendőr nélkül.

A bélélőesések (altesti sérvek) rendszerint valamely teher emelése, lovaglás, ugrás, esés stb. folytán szoktak keletkezni, de sebesülés pótdíjra általában igényt nem adnak, mert a sérv egyrészt egy ma már teljesen veszélytelen műtéti beavatkozás (operáció) folytán megszüntethető, másrészt pedig a legtöbb esetben csak oly egyéneknek fordul elő, a kik erre gyengébb testalkatuknál fogva amúgy is nagy hajlammal bírnak.

Vannak sérvek, a melyek bebizonyíthatólag egy ügyetlen ugrás következményei, a mikor a fájdalmak azon

Konstantinápolyi képek. — A szultán visszatérése a szelamlíkról, melyen először jött szabad öt löfőnyképezni.

nal jelentkeznek, s vannak olyanok is, a melyek fokozatosan fejlődnek s csak évek multán lépnek fel, anélkül, hogy az illető a sérv fejlődését észrevette volna.

Vannak azonban kivételes esetek, a mikor a szolgálatteljesítés közben kapott sérv a sebesülési pótdíj odaítélésére igényt ad; akkor ugyanis, ha a sérv külerőszak folytán (szűrés, rugás sth.) keletkezett, a mi azonban vajmi ritkán fordul elő.

Ha tehát valaki sérvet kapott, az leghelyesebben teszi, ha azonnal orvosi műtétnek veti magát alá, mert 3—4 hét alatt teljesen felgyógyul s ha csak más baja nincs, még évek hosszú során át szolgálatképes marad.

A sérvet illetőleg illetékszabályzatunk 45. §. 11. pontja is intézkedik, amennyiben megengedi, hogy a sérvkötő orvosi bizonyítvány alapján minden felsőbb engedély kikérése nélkül beszereshető s a felmerült költségek a javadalmazás terhére elszámolhatók.

Ha azonban a csendőr bebizonyíthatólag szolgálatteljesítése közben kapta sérvbaját és orvosi műtét céljából kórházi ápolásba adatik át, akkor az neki egy fillérjébe sem kerül, a mennyiben az előbb hivatkozott §. 4. pontja értelmében az illető illetékeinek teljes élvezetében marad s a gyógykezelés után felmerülő összes költségek a javadalmazásból fedeztetnek.

Nem kell tehát a csendőrnek sérvé miatt rögtön felülvizsgáltatását kérni, mert a baj mérséklésére, illetve teljes megszüntetésére a mód meg van adva, csak igénybe is kell azt venni. Hisz azáltal, hogy a csendőr ily baj miatt elhagyja a testületet, a nélkül, hogy kigyógyította volna magát, csak önmagának árt, mert a sérvet magával viszi s polgári életben is kell dolgoznia, még pedig a legtöbb esetben csaknem oly nehezen, mint nálunk és végre — nagy költséggel — mégis csak operációnak kénytelen magát alávetni, csak azért, mert az a csendőrségnél neki — ingyen — nem tetszett.

No de ez már az emberi gyarlóságban rejlik.

A sebesülési pótdíjnál szó volt arról, hogy oly csendőr részére, a ki szolgálatteljesítés közben szenvedett sebesülés, vagy súlyos sérülés következtében mindkét szemére megvakult vagy látóképességét annyira elvesztette, hogy csak nagy tárgyakat képes közvetlen-közérlőn kivenni, illetve a világosságot a sötétségtől megkülönböztetni, 288 korons évi sebesülési pótdíj ítéhető oda.

Igen ám, de mi történik azzal a csendőrrel, a ki bár nem külerőszak folytán, de a szolgálatteljesítés következtében vakult meg mindkét szemére?

Az intéző körök figyelme erre is kiterjedt, a mennyiben a már többször idézett 1897. évi 2635/eln. számú bonvédelmi miniszteri körrendelet 5. pontja kimondja, hogy az ily egyének részére — az illető felülvizsgálóbizottságnak kellően indokolt javaslata alapján — a sebesülés pótdíj keretén belül (évi 288 kor.) kiszabandó személyi pótdíjnak kegyelem útján való engedélyezése kérelmezhető.

A csendőrség hivatása körébe tartozik az is, hogy oly vidékeken, a hol nagyobb és veszélyesebb járványos betegségek léptek fel, (tifusz, küteges hagymás, kolera, trachoma) ellenőrizze az ily járványok megfékezésére tett hatósági intézkedések pontos foganatosítását. Ilyen járványhelyekre csendőrerő lesz összpontosítva s egy nagyon is ki van téve az ott szolgálatot teljesítő csendőr annak, hogy ő maga is megkapja a lefűző betegséget, volt is reá már nem egy eset.

Tegyük fel, hogy a csendőr szintén megkapta a trachomát, (szembetegséget) felgyógyul ugyan, de szemvilágát elvesztette, vagy a tifuszt kapta meg, de bizonyos fokig szemgyengéngé marad vissza, a mely fokoza-

tosan rosszabbodik, annyira, hogy 3—4 év múlva megvakul.

Ily — és még sok más ehhez hasonló — esetekben nyerne alkalmazást a rendelet 5. pontjában foglaltak, a mikor az illető részére a személyi pótdíj eszközölte-tik ki.

Személyi pótdíj kieszközlésének van helye továbbá a 6. pont értelmében oly esetekben is, a mikor a csendőr hőbefolyások (nagy hideg, hőség, fagyás, nap-szurás) következtében válik szolgálatképtelenné, esetleg keresétképtelenné.

A csendőr ugyanis szolgálatának sajátlagossága következtében ki van téve a legnagyobb hidegnek és legkínzóbb hőségnek egyaránt, neki — ha szükség parancsolja — mennie kell oly időben is, a mikor más a küntartózkodást istenkísértésnek venné s így mi sem könnyebb, mint az, hogy a csendőr erős átfázás után beteg lesz.

Az ily alkalmakkor szerzett betegség nem jelentkezik rögtön, hanem bujkál az egész szervezetben, előtűnik, újból elmulik, de egyszerre csak erőt vesz a már agyon gyötört szervezetben s leteríti a legerősebb egyént is.

Emlékszem egyes esetekre, a mikor orvos által meg lett állapítva, hogy a megvakulás, hátgerincz- és izomsorvadás stb. egy erős átfázás következtében lépett fel. Hála a gondviselésnek, ily esetek csak nagy ritkán és elvétve jönnek elő, de mihelyt e tények beigazolást nyertek, haladéktalanul meg lettek téve az intézkedések is aziránt, hogy az ily szerencsétlenül járt csendőr a lehető legmagasabb ellátásban részesüljön.

Ebből természetesen nem következik, hogy minden egyes csúszos csendőrnek a törvényszerűnél kedvezőbb ellátásra volna igénye, mert — a mint az előadottakból látható — az ily kedvezményes ellátásnak csak különös méltánylást érdemlő esetekben van helye s adjon bálát a jó Istennek minden egyes csendőr, a ki nek ily kedvezményre szüksége nincs.

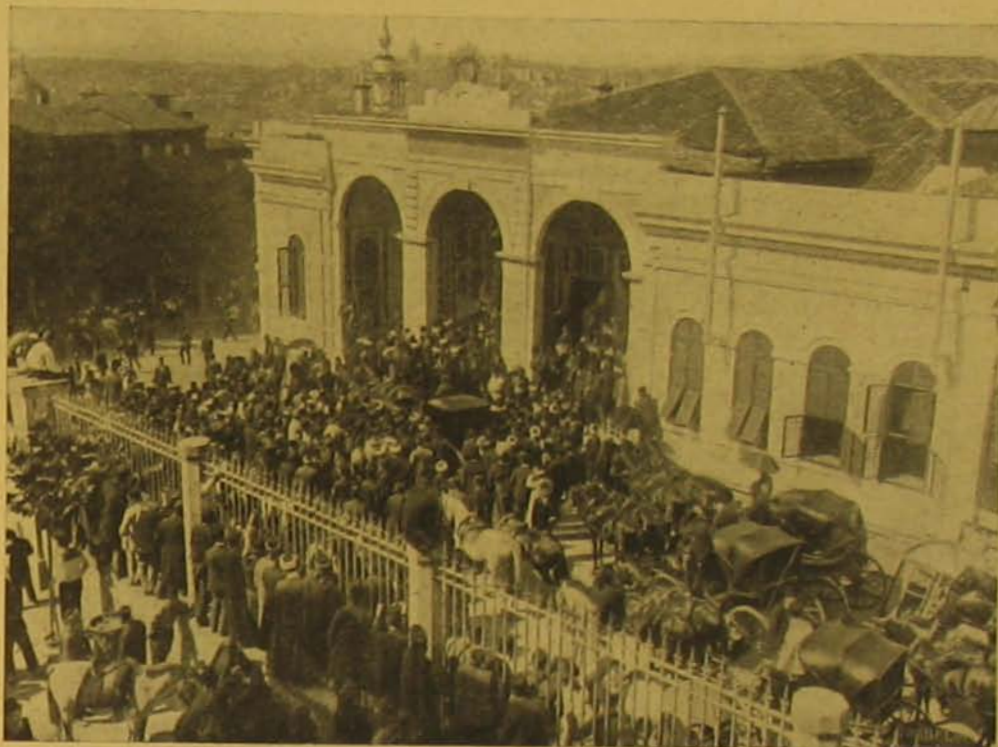
Bekezdő soraimban említést tettem arról, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák ellátásáról szóló 1885. évi XI. tcz. határozványai egyes esetekben a csendőrség egyéneinek ellátásánál is figyelembe vétetnek, a mennyiben e törvény 64. §-ának 2. bekezdése szorint: „Kiterjed ezen törvény a m. kir. csendőrségre is, azon kiegészítéssel, hogy az 1881. LXXI. tcz. 1—7. §-ai a csendőrségre nézve továbbra is érvényben vannak.”

Ezek szerint a csendőrség egyéneinek nyugdíjazására vonatkozó törvény az 1885. évi XI. tczikkel nem lett hatályon kívül helyezve, hanem annak csak egyes szakaszai (főleg a 2. §-a) lettek már 1885. évben a haladó kor kívánalmainak megfelelőleg és az addig gyűjtött tapasztalatok alapján kiegészítve, mondhatnám, hogy ezen törvenyzikk által a mi eredeti 1881. évi törvényünk egyes intézkedései csak jobban meg lettek magyarázva.

Mert bár a csendőrség egyénei három havi, egy és két évi végkielégítéssel is lesznek ellátva, az 1881. évi LXXI. tcz. 4. §-a csak a három havi végkielégítésről tesz említést, az egy és két évi végkielégítésre vonatkozó intézkedés már az 1885. évi XI. tcz. 28. §-ában van szabályozva.

Meg van engedve ezen törvenyzikk 31. §-ában az is, hogy a nyugdíjazott egyén nyugdíját megválthatja, a miről a mi nyugdíjtörvényünk szintén nem intézkedik. (A nyugdíj megváltásáról később.)

Kiegészítő intézkedéseket tartalmaz továbbá az 1885. évi XI. tcz. 30., illetve 26. §. utolsó bekezdése.

Konstantinápolyi képek. — A nagyvezér megérkezése a magas portára.

A 30. §. szerint: «azon tisztviselő, altiszt, vagy szolga, a ki a szolgálat teljesítése közben, vagy a szolgálat teljesítése következtében lett teljesen és nyilván bebizonyíthatólag szolgálatképtelenné, a minisztortanács határozatával kivételesen nagyobb nyugdíjban részesíthető, mint a mennyi neki szabályszerűleg jár; azon esetben pedig, ha 10 évi szolgálattal nem bír, hasonló módon részesítendő nyugdíjban, ez azonban legutóbb élvezett beszámítható fizetésének felét meg nem haladhatja. Ily kivételes körülmények közt az ideiglenesen, vagy kor- engedély mellett alkalmazottak is ezen nyugdíjban részesítendők.»

A mint láttuk, ez az intézkedés a mi nyugdíjtörvényünk 2. §-ának végbekezdésében is megvan s csak annyiban korlátozza abban a §-ban foglaltakat, a mennyiben a 10 éven aluli szolgálati idővel rendelkezők nyugdíjának legmagasabb összegét a beszámítható javadalmaságuk 50%-ában állapítja meg.

Az elmondottakat egy konkrét esettel megvilágítva, a következő helyzetet alakul ki:

Egy a 8-ik évét már betöltött, 900 korona zsold és 300 korona pótdíj élvezetében álló, szolgálatteljesítés közben, illetőleg következtében szolgálatképtelenné vált csendőr, a körülményekhez képest a nyugdíjtörvény 2. §-a alapján esetleg 288 korona sebesülési pótdíjjal felémelt nyugdíjjal, vagyis összesen 688 koronával lenne nyugdíjazandó, azonban a szóban forgó §. bátorozványai értelmében részére — mivel még 10 évi beszámítható szolgálattal nem rendelkezik — csak a beszámítható ténylegességi illetmény 50%-a vagyis 600 korona folyósítható.

Ezen látszólagos bírány azonban ellensúlyozást nyer, ha a következő tétel lesz felállítva: Ha ugyanannak a csendőrnek a sérülés fokához mérten nyugdíjtörvényünk 2. §. alapján szolgálati idejéhez csak 10 évet lehetne

bozzásámitani, akkor nyugdíjilletménye nem 688, hanem csak 450 koronát tenne ki; s ezen esetben az 1885. évi XI. tez. 30. §-ának az alkalmazása a csendőrré előnyösebb.

Tekintettel azonban arra, hogy a 288 korona sebesülési pótdíj odaitélése csak elvétve s nagy ritkán fordul elő, a jelzett §. előnye el nem vitatható.

Végül még megjegyeztetik, hogy ezen §. bátorozványai a próbacsendőrökre is kiterjednek, de — mert konkrét eset eddig még nem adta elő magát — alkalmazva nem lettek.

Utóbb idézett tez. 26. §-a kimondja azt, hogy az a csendőr, a ki ellenszegülővel folytatott harcban, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előálló viadalban más állami szolgálatra teljesen képtelenné lesz, tekintet nélkül szolgálati idejére s ideiglenes, vagy állandó alkalmazására, mindig legutóbbi beszámítható javadalmaságának teljes összegével nyugdíjazandó.

A mint látjuk tehát, megjutalmazásban részesül az a csendőr, a ki ellenszegülővel folytatott harcban lett teljesen képtelenné a szolgálatra és keresetle, a ki saját élete kockáztatásával is érvényt szerzett a törvénynek, a ki nem riadt vissza az esetleg mellének írányzott puskacsőből reá leselkedő haláltól, hanem esküjéhez hiven, becsülettel és vitázul vívta meg az ellenszegülővel az élet-halálbarczot.

Az idézett §. a tettlegességi illetmények teljes összegének odaitéléását attól teszi függővé, hogy az illető «más állami szolgálatra teljesen képtelen» legyen; ez az eset tehát csak akkor áll be, ha az illető polgárilag is keresétképtelen, a mennyiben vannak oly könnyebb polgári állami állások, a melyek betöltésére az illető — dacára elszenvedett súlyos sérülésének — még alkalmas lehet.

A mi nyugdíjtörvényünk ugyan nem részletezi az

cseleket, de annak 2. §-a értelmében a beszámítható illetmények teljes összege különös méltánylást érdemlő esetekben szintén elbírálható és a mint a gyakorlat igazolja, ilyen ellátások mindig a csendőrségi nyugdij-törvény 2. §-a értelmében, de hivatkozással az 1885. évi XI. tez. 26. §-ára is, lesznek folyósítva.

Az 1885. évi XI. tez. 31. §-a a nyugdíjnak megváltása körüli eljárást szabályozza.

A belügyminiszter úrnak meg van adva a jog, hogy a nyugdíjas csendőrök nyugdíjmegváltás iránti kérelmét figyelembe vehesse a részükre a nyugdíj egyidejűleg beszűntetése mellett a nyugdíj megállapításánál alapul vett javadalmazásnak legfeljebb két évi összegét részükre kiutalhasssa. Az ilyképp egyszer megváltott nyugdíjra az illetőnek többé semmi szín alatt sincs igénye a részére a nyugdíj újból még az esetben sem folyósítható, ha az illető a megváltás teljes összegét egyszerre is visszulizetné.

A bevett gyakorlat alapján a nyugdíjmegváltás csak az esetben engedélyeztetik, ha

1. a kérvényező közhatalosági orvos által igazoltatja azt, hogy egészségi állapotához képest annyi évig még élélhet, a bány évi nyugdíjösszege a megváltásképp adandó összeggel felér;

2. ha két tanu jelenlétében sajátkezüleg aláírt és helyhatóságilag is záradékoltt nyilatkozathoz kijelenti, hogy minden további igényről önként lemond;

3. ha helyhatóságilag igazolja azt, hogy a nyereendő összeget oly vállalatba fekteti, vagy oly módon kamatoztatja, hogy létfontartása biztosítva van; s végül

4. ha az illető nő: ha neje is minden esetleg támaszt-bató igényéről lemond.

A mint látjuk, a nyugdíj megváltása nem megy oly könnyen. De ez nagyon helyes is, mert ha kevés is a nyugdíj, mégis csak oly biztos jövedelem, a melyet az illető élete végeig élvez, s mi által legalább a nyomortól meg van mentve. Mert, ha a nyert összeget esetleg szerencsétlen spekulációk révén elvesziti, akkor se pénze, se nyugdíja nincs, s minden segélyforrás híján a nyomor, küzködés és ezenvedés végtelen kálváriája előtt áll.

Ezzel nagyjában megismerttettem csendőreinkkel nyugdij-törvényünk alapelveit s nagyon örvendenék, ha az elmondottakat át is tanulmányoznák, mert ennek adandó alkalmammal hasznát is vehetnék.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy betöréses lopás kiderítése.

Közlő: *Dovecz Samu*, csendőr ez. őrsvezető.

A nyomozó csendőr számtalanszor kerül abba a nem éppen kellemes helyzetbe, hogy kisebb vagy nagyobb bűnygyben nyomozván, minden erejét megfeszíti, minden tudását latba veti, kérdézőkodik, kutat, fáradoz, s az eredmény mégis az, hogy, nincs eredmény.

Az eset ilyenkor a kiderítetlen zavarok jegyzékébe kerül s meglehet, hogy mire a sokféle szolgálat közben az eset ismét nyomozás alá kerül, a tettes mindent elkövetett, hogy a gyanút magáról elhárithassa, a bűnjelöket megsemmisithesse, a tanukat vagy rábeszéléssel vagy fenyegetéssel magára nézve előnyös vallomásra bírhasssa.

Hogy mindezek meg ne történhessenek, fölöttébb ajánlatos, hogy ilyen befejezetlenül maradt nyomozást vagy ugyanaz a járőr vagy az őrsparancsnok a legrövidebb idő alatt ismét tegye folyamatba, és azt az előbbinél még nagyobb területre

kiterjesztve a körülményekhez képest addig folytassa, míg csak eredményt nem érhet el, vagy pedig az ügy bonyolultsága miatt fo va az eredmény sikertelenségéről meg nem győződik.

Hasonló, az első ízben eredménytelen nyomozásról lesz szó az alábbi cikkben is, de a melyben erős kitartás mellett, egy pótnyomozás során eredményt értünk el.

1906. évi október hó 4-én Madarasi csendőrral portyázó szolgálatot teljesítvén, N. N. demétei lakos özvegyasszony panaszt tett nálunk, hogy az előző hó 20-án, vasárnap, míg hazulról távol a templomban volt, előtte ismeretlen tettes a lakóházába, ismeretlen módon, behatolt s a ruhaládát felszítvén, abból 30 korona készpénzt ellopott.

A panasz alapján, bár különösnek tűnt fel előttem, hogy ily soká halogatta azt, a helyszínre mentünk s a nyomozást bevezettük. A helyszíni szemle megkezdésétől már keveset vártam, miért is először a közeli szomszédokat kérdeztem ki arra nézve, hogy az említett időben nem láttak-e gyanús egyént a ház körül ólálkodni, de egy sem tudott csak a legcsekélyebb felvilágosítást sem adni, mert ugyancsak azok is a templomban voltak. Ezekután a nyomozást mégis a helyszíni szemlével kezdtük meg. Ennek során, mivel a lakás ajtói és ablakai mind sértetlenek voltak, megállapítottuk, hogy a tettes vagy tettesek csak álkules segélyével hatoltattak be a lakásba s a tett elkövetése után az ajtókat újból bezárhatták. Ez ugyan nem is annyira megállapítás, mint inkább feltevés volt, mert ama további körülmény, hogy a panaszosnő minden kereset nélküli teljesen szegény asszony volt és csak a község adományából tartotta fenn magát, igen gyanúsá tette előttünk az esetet s már-már arra a következtetésre jutottunk, hogy csak koholt lopási esettel állunk szemben.

De mivel e feltevésünket az asszony szegénységén kívül semmi más elfogadható körülmény nem támogatta, az asszony pedig esküvel erősítgette állítása valódiságát, nehegy mulasztással és közömbösséggel vádoltathassunk, a helyszíni szemlét a ház közeli környékére is kiterjesztettük. Ennek már több eredmény volt, amennyiben a háztól mintegy 30 lépény távolságra levő bokortól kezdve két, a nagyságából következtetve 15-18 éves egyén meztelen lábúól eredő több nyomot fedeztünk fel, melyek a ház külső sarkáig vezettek.

A nyomok, miután a lopás idejében erős idő volt, az azután megszáradt földön egészen jól kivehetők voltak. Az a körülmény pedig, hogy az egyik egyén lépésének hossza 90-100, a másiké 97-105 cm. hosszú volt, arra engedett következtetni, hogy az utat a bokortól a ház sarkáig futva tették meg.

A háznak azon a végén, ahol a nyomok megszűntek, több gerenda vége kiállott a falból s az ezek egyikén talált sáros nyomokból rájöttem, hogy a tettesek itt a tetőre másztak fel. Ezen a nyomon haladva a tetőn észrevettem, hogy a ház zsuptetejéből egy kéve ki van mozdítva a helyéből s ennek megfelelőleg a padlásra a kémény melletti finom porban újból megtaláltam a nyomokat, melyek egyikénél feltűnt, hogy a jobb lábom csak négy ujj lehetett, mert a kisujj mellett a 4-ik ujj nyoma hiányzott.

A nyomokról papírméretet vettem fel, a helyet pedig egy teknővel beborítva, a nyomokat az elváltozás ellen biztosítottam. Megállapítottuk továbbá, hogy a padlásról a konyhába nyúló csapánjító reteszének szögje a deszkából ki volt véve, tehát nyilvánvaló lett, hogy a tettesek csakis ezen az uton hatolhattak be a lakásba. Ezek alapján a szomszédokat és a közszégbeli bizalmasabb egyéneket kikérdeztem, a kereskedőknél és kocsmárosoknál pedig feltűnően költséző egyének után nyúlhattunk, s olyan egyén után is kérdezősködtünk, akinek, mint fentebb említettem, a jobb lábán a 4-ik ujja hiányzik.

Mindez az eljárásunk azonban eredménytelen maradt, miért is elhatároztam, hogy a rendez portyázást az előirt irányban folytatjuk tovább s majd otthon a bajtársakkal az esetet megbeszélés tár yává tesszük s talán ily módon egy újabb nyomozás sikerre vezethet.

Ugyan e hó 10-én ugyanabba az irányba ismét rendez szolgálatba indultam. Szolgálatközben Töltészök közszégben

tudomásul vettem, hogy B. P. ottani földművesnek 16 éves János nevű fia szeptember hó végén a korcsmában több legénynek sört fizetett, majd a másik korcsmában finom szivarokat kért, de mivel csak portorico volt, abból vett 10 darabot, s azután a vele volt, de a községben ismeretlen nevű, állítólag demétei lakos barátjával Eperjes felé vette az utat.

Miután B. P. szegény ember volt és fiának se volt olyan keresete, hogy nagyobb költségekét megengedhetett volna magának, gyannessé vált előttem a fia költsége. Az apát kikérdeztem ez irányban, de ez csak annyit tudott előadni, hogy az említett időben tényleg otthon járt a fia, aki a szomszédos Alsóbecs községben a kovácsnál tanonc lévén, onnan ismeretlen okból megszökött és állítólag munkakeresés céljából Eperjesre ment, de, hogy volt-e pénze s ha igen, mennyi, arról nem tudott semmit.

Ezekután mi is Eperjesre mentünk s ott a vásártéren a fiuk után pihatólva egy gyorsfényképész kirakatában egy fénykép ragadta meg figyelmemet, amelyen két egyenlő 16-18 évesnek látszó parasztfiu volt levéve s azok egyikének, a képen is jól kivehetőleg a jobbláb közép és kieuji közötti ujja a közép ujjon feküdt. Mindjárt eszembe jutott, hogy a gyanúsított tettesek egyikének is ilyenforma hibája volt a lábán. A fényképészől megtudtuk, hogy ezt a képet két, a közeli faluk valamelyikébe való parasztfiu készítette, kik október hó 2-ik és 3-ikán egésznap a hajóhintán szórakoztak s utóbb ő hozzá jöttek s magukat levették. Két képet vettek s a feletti örömlükben, hogy a képek jól sikerültek, az árn felül még egy korona borrávalót is adtak neki. A fényképész a harmadik képet a kirakata számára készítette. Ezt a képet megvettem, s azután a legények után pihatóltunk Eperjesen, de mivel feltalálni nem tudtuk őket, visszatértünk Deméte község felé. Alsóbecsre érve betértünk a B. P. által említett kovácsmesterhez, ki a fényképen levő suhanczok egyikében, a hibás lábuban, tanonczát, a B. P. fiát ismerte fel s elárulta, hogy a fia mintegy 3 héttel előbb minden ok nélkül tényleg megszökött tőle s csak pár nap előtt tért vissza önként, s hogy most éppen a mezőn dolgozik.

A fiut haza hívattam s a fényképet neki felmutattam. Beismerte minden vonakodás nélkül, hogy azt ő és demétei barátja készítették Eperjesen és pedig abból a pénzből, amit az említett asszonytól elloptak. Elárulta még, hogy a betörésre barátja biztatta fel s éppen azért szökött meg a mesterétől is, hogy a betörést végrehajtsák. Elárulta a láda felszerítéséhez használt harapfogót és a hamis kulcsokat is. Ezekután Deméte barátjához kísértük, aki szintén beismerő a cselekményben való részességét.

Beismerésük alapján mind a kettőt átadtuk az illetékos bíróságnak.

Igy vezetett bonniüket eredményre az alapos helyszíni szemle és a tettesek kutatásában kifejtett fáradságtalan kitartás.

KÉPEINKHEZ.

Konstantinápolyi képek.

Törökország, az oly sokszor hangoztatott beteg ember, új átalakulás előtt áll. A szultán ugyanis alkotmányt adott népének. A török nép e nem várt átalakulás feletti örömeiben valóságos örömmámorban uszik. Zászlók alatt csoportosulva, rendkívüli lelkesedéssel és örmirivalgással, ezreke menő tömegekben járja be Konstantinápoly utczeit s ünnepel mindenkit, a kinek az alkotmány kivívásában része volt. Magának a szultánnak is nem egyszer kellett palotájú erkélyén megjelenni, hogy az odagyült többezernyi néptömeg előtt magát mutassa. Mígion pedig egyik pénteki napon a szelaru-likról (ez a mi vasárnapi isteni tiszteletünknek felel meg) hazatérőben volt, Konstantinápoly lakosága való-

ságos diadalmenetben kísérte bazu. Ez alkalommal a szultán azt is megengedte, a mi pedig eddig sohasem volt szabad, hogy lefényképezzék. Ez az egyedüli fénykép eddig, a mit Mohamed utódról és földi helytartóról a nyilvánosság előtt felvettek.

HIREK.

Augusztus 18. Ó császári és apostoli királyi Felsége, Legfelsőbb Hadurunk legmagasabb születésének 78-ik évfordulója alkalmából, a zászlódíszolt öltött Budapesten, augusztus 18-án reggeli öt órakor 24 ágyulövés és zenés éhresztő hirdette a napnak felséges jelentőségét, majd délelőtt fél kilencz órakor a Vérmezőn, a kivonult diszcsapatok felett katonai szemle, azután pedig a felállított sátkápolnában tábóri mise tartatott. A felvonult csapatok, valamint a Ludovika Akademia és a hadapródiszkola kivonult növendékei Ziegler Alfréd lovag altábornagy, a ca. és kir. 32. gyalog hadosztály parancsnokának vezénylete alatt állottak. A kivonult csapatok felett gróf Uexküll-Gyllenband Sándor lovassági tábornok, csapatfelügyelő, a ca. és kir. 4. hadtest parancsnoka tartott, a Budapesten állomásozó összes tábornokok és vezérkari tisztekből állott kíséretével, diszszemlét. A diszszemle után az összes tábornokok, a be nem osztott törzs- és főtisztek a tábóri kápolnához menve, a tábóri misét hallgatták, a minek folyama alatt a csapatok disztüzeléseket adtak. A tábóri mise után a budavári Mátyástemplomban volt hálaadó istentisztelet, melyen a külföldi hatalmak képviselőin kívül a kormány és a törvényhozás mindkét házának képviselői a főpapság, a hatóságok, a város és Pestvármegye fejei, valamint az egyetemi tanács és a fővárosban időző főurak vettek részt. Ezek az urak az egyházi szertartás után a miniszterelnöki palotába hajtattak és a miniszterelnök előtt fejezték ki Ő Felségének szánt hódolat-teljes szerencsekívánataikat. Az istentisztelet után a Ludovika Akademia tisztavatással kapcsolatos záró-ünnepe, majd pedig a szokásos diszzebéd következett. A katonai méltóságok tiszteletére gróf Uexküll-Gyllenband Sándor lovassági tábornok, csapatfelügyelő és hadtestparancsnok adott diszzebédet, melyen a m. kir. csendőr őget Ziegler Károly ezredes, csendőrségi felügyelő képviselte. Az ünnep tiszteletére egyébként a budapesti csendőr tisztikar a saját tiszti étkezőjében, altorjai Altorjay Imre a felügyelőhelyettesi teendőket vezetésével megbízott ezredes részvételével szintén diszzebédet rendezett, melyen a Budapesten időző összes csendőrtisztek résztvettek.

Régi nemesség elismerése. A belügyminiszter Loránth Dénes csendőrnagynak, a VIII. számú csendőrkörlet parancsnok-helyettesének régi magyar nemességét, valamint a Lorántházai és Zágorbídoi kettős nemesi előnév használatához való jogosultságát, az általa bemutatott biteles okmányok alapján igazolta.

Sikkasztás. Az óbecsei hivatalban egy 15.000 korona tartalmú pénzeslevél elveszett. A postahivatal jelentésére Herbszt József járásörmester óbecsei járásparancsnok a nyomozást bevezette és az elveszett pénzeslevél tartalmát 1410 korona hiányával az értékkülömböket kezelésével megbízott posta- és távirdu gyakornoknál megtalálta. A járásörmester a sikkasztó gyakornokot le tartóztatta és a nála talált 13.500 korona készpénz bűnjellel együtt a bíróságnak átadta.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kért iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általánosan és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenkéül általánosan megérthető legyen s így a felesleges kérdéskérdéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általánosan műveltségét előmozdító válaszokat is.

P. L. csendőr. A ra. kir. pénzügyminiszter úr 1907. évi július hó 1-én 64727. sz. a. kelt rendelete értelmében a "kizárólagos dohánytőzsdékre vonatkozólag elrendelte, hogy az ily üzletek vasár- és Szent-István-napokon d. n. 3 órákor zárandók. Kizárólagos tőzsdék alatt oly üzletek értendők, amelyekben csak dohánytermékek, valamint pipák, szivarok, kávék, pipaszárak, képos levelezőlapok, valamint papírneműek — utóbbiak csak kis mennyben — árussítanak. Más üzlettel (pl. fűszerüzlettel) kapcsolatos dohánytőzsdéknél a záróra mindig a főüzlettel egyidőre van; vagyis ha egy szatbészletben dohány is árussítatik, akkor a záróra vasár- és Szent-István-napokon d. e. 10 órára esik.

A. G. Mezei munka — az ily napi munkával egy fogalom alá nem tartozván — úgy vasárnap, mint Szent-István napján végezhető, ha csak a Btkv. III. fejezetében foglalt határozványok értelmében kihágását nem képez. — Kihágásnak fog minősülni a nem elődázhatatlan szükségben mezei munka végzése, habár künn a mezőn is, valamint az elődázhatatlan mezei munkának (cséplés, stb.) oly időben és helyen való végzése, a mikor ezáltal valamilyen vallásfelekezet istentisztelete vagy egyházi szertartása megzavartatik.

K. járásörmester. A G.-nek adott előbbi üzenetben megadott kérdésre a válasz.

F. J. örmester. Nincs felvéve.

B. örmester. A gombok felől.

N. D. Idegen körülmételekhez vezényelt vagy vezényelve volt legényeknek vezénylési pót díjra igénye nincs, mert a vezénylés tartós volt.

H. S. csendőr. Ha a közvagyonot távozásakor nem becsülték meg, akkor az a bevonnulásukra nem vonható becsülés alá.

Pályázó. A csendőrség legényeire is megváltó "Honvéd legényeségi szabadságelvási szabályzat" II. §. 4. pontja a az ezt megváltó 1906. évi 14991. XVI. sz. honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a próbaszolgálatot teljesítő csendőr altiszteknek a polgári ruha viselése megengedve nincs.

B. P. őrsvezető. Az esetet oly hiányosan írta le, hogy érdemlegesen választ nem adhatunk; forduljon a legnagyobb bizalommal előjáróhoz.

H. S. csendőr. Orvost előbb nem ajánlunk. Jelentkezésként a klinikán a ott kérjen tanácsot.

P. S. csendőr. Igen; az, hogy pénzre távolléte alatt takarékpénztárral nem kezeltetett, fizetési kötelezettségére befolyással nincs.

P. J. Alánv alatti kérdésekre nem válaszolunk.

P. H. 1. Igen, a telekkönyvi vizsgát azonban — minthogy annak leírása egy évi gyakorlathoz van kötve — nem teheti le. 2. Nem ajánljuk, legjobban, ha rendszer után vizsgázzák. 3. Olvassa el P. 1. csendőrnek adott válaszunkat.

B. J. csendőr. Legjobb, ha az okok felszámítása mellett néhány engedélyt kér, de kilépni a s szabályos megértés után 24 órára belül társulatilag újbóli felvételt kérni, eredménytelen nem járhat.

Ném altiszt. Nem.

FEJTŐRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Itt van egy betűtalány
Nyolcz betű alkotja,
Megfejtése nem kerül
Belé nyolcz napodba.

Képeznek e betűk egy
Hatalmas üregot,
A mely örok pihenést
Ad egykor tenoked l

Számatalány.

20	22	22	22	20
19	□	23	□	19
11	21	26	21	19
15	□	25	□	14
17	13	18	13	17

Ezek a számok úgy helyezendők el a kockákban, hogy az ötös sorok összege bármely irányban 99 legyen.

Megfejtési határidő: 1908 szeptember 7.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiosztva.

Lapunk f. évi 33. sz.-ban közölt fejtőrők helyes megfejtése:

Képtalány: "Nem a jókért van a törvény". — Vers-talány: "Szüzös". — Betűtalány: "Házasszeretet."

Helyesen megfejtették: Kiss Jeremiás pr. csendőr Csönoplyá, Dömölky János őrn. és neje Kishör, Szamos József őrv. és Csaka István csendőr Sátoraljújhegy, Lázár Kálmán őrn. Czegléd, Simon István csendőr Magyaróvár, Gergely Bándor és Korasztes Zsigmond jörm., Kriátol György és Waller Károly őrn., Karácsony József és Bartha István őrv. Dón, Fazekas Ferenc jörmester és Dombi József őrmester Német és Kelenfalva csendőrök Bácsalmás, Hatala Mihály őrmester Maczanka, Bzics és Honmányi őrv. Parikola, Lőrincz őrn. Kossin, Margincsi, Mennőné jörm. neje Nagykáta, Petrovits Bándor őrv. Dömőd, Vaszary őrv. Mór, hantorezsbányai őrn. Veres L. őrn. Kányád. bicsi őrn. Fábán L. csendőr Pácsot, Pehentyn Gábor őrv. Ottó ez. őrn. Jászkinő, Tihely csendőr Ménfő, Lindnó őrv. Csörny és Magyar csendőrök Ruza. Farkas és Szabó csendőrök Hollód, Pannajó Bány Pozsony, Vadász L. pr. csendőr Karancsák, mezőkőmárami őrn. Lázár Alajos ez. őrv. Bánok, szentgyörgy, Váczl S. őrn. Feketeardó, Haindtör M. ez. őrv. Zilah, Oszl M. csendőr Kosárfalva, Weisz J. csendőr Szalánta, Balogh J. őrn. és Bíró I. őrv. Abádszalók, Vladár D. jörm. Rozsnyó, Pehentyn János csendőr Eger, Huzsi ezirzetos őrv. vezető Muregyó, Jankó Ferenc ez. őrv. Torda, Varga J. őrv. és neje Bogorány. Popánik M. őrv. Tapoly-Hanusa, Krisztes Jókán ez. őrv. Nagymén, Kiss Dömökcs csendőr Szamos-újvár.

A kiosztott Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Kiss Jeremiás pr. csendőrnek Csönoplyára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Legfelsőbb parancsirat.

Ó császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb parancsiratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Azon bű és odaadó szolgálatok emlékeül, melyeket Haderőm Nekem 60 éven át teljesített, katonai jubileumi kereszt alapítására érzem Magamat indítva. Ezen katonai jubileumi kereszt alapítási napja 1908. évi december hó 2-a.

Kelt Bad-Ischlben, 1908. aug. 10. *Ferencz József, s. k.*

Magyar királyi honvédelmi miniszteri rendelet.

5900/eln. szám. A katonai jubileumi keresztre vonatkozó alapszabályok ezennel közzétételnek.

Az ezen alapszabályok végrehajtására vonatkozó határozványok az egyidejűleg kiadott 21. számú honvédelmi Rendeleti Közlönyben (Szabályrendeletek) foglaltatnak.

Kelt Budapesten, 1908 aug. 14. *Jekelfalussy Lajos, s. k.*

1. *Ferencz József császár és király Ó Felsége* által, legmagasabb uralkodásának 60 éves emlékünnepe alkalmából, a fegyveres batalom és csendőrség számára alapított emlékkereszt *alapszabályai*.

1. §. Ez a kereszt, melynek elnevezése «Katonai jubileumi kereszt», 1908. évi december hó 2-ának emlékére adományoztatik.

2. §. A Katonai jubileumi kereszt aranyozott bronz kereszt, melynek ágait babérkoszoru köti össze.

A középpajza előlapján Ó Felsége a császár és király képe «Franc. Jos. I.» körirattal, hátlapján pedig 1848—1908 számok láthatók.

A kereszt a mell balfelén, a jubileumi emlékérem után, 40 mm. széles és vörös sávvul szegélyezett fehér szalagon viselőud.

A szegélytől 3 mm-re beszövítt vörös sáv 5 mm. széles.

3. §. A Katonai jubileumi kereszt megilleti:

a) mindazokat a tényleges állományú tiszteket, katonai, tengerész-, honvédelkészeket és tisztviselőket, tengerész-hadapródokat, továbbá hadapródokat és ezekkel egyen-állásunkat, valamint rangosztályba nem sorolt havidíjasokat, kik 1908. évi december hó 2-án a fegyveres erő és a csendőrség hivatásos állományába tartoznak;

b) azokat a nem tényleges állományú tiszteket, továbbá katonai, tengerész-, honvédelkészeket és tisztviselőket, kik 1848. évi december hó 2-ika és 1908. évi december hó 2-ika közötti időben, mint tényleges állományú katonai egyének, a hivatásos állományhoz tartoztak;

c) azokat a katonai, tengerész- és honvédkurmestereket, kik 1908. évi december hó 2-án ténylegesen szolgálnak;

d) a fegyveres erő oly tényleges állományú legénységi egyéneit, kik 1908. december 2-án tényleges szolgálati kötelezettségüknek legalább is 2-ik évében vannak, a csakis időlegesen ténylegesítették (bármilyen időlegesen tényleges szolgálatra, fegyver- vagy szolgálati gyakorlatra vagy katonai kiképzésre bevonultak) kivételével; továbbá

a csendőrség oly tényleges állományú legénységi egyéneit, kik katonai szolgálataikat is betudva, 1908. évi december 2-án a 2-ik évükben szolgálnak.

4. §. A jubileumi kereszt csak egyszer szolgáltatik ki. A kereszt tulajdonosának erről bizonyítvány nem állittatik ki.

Valamely tulajdonos elhalálása esetén a jubileumi kereszt az örökösöké marad.

5. §. Egy és ugyanazon személynek a császár és király Ó Felsége uralkodásának 60 éves emlékünnepe alkalmából alapított többféle jubileumi kereszt közül egynél több nem adományoztatik (ítéltetik oda.)

6. §. A büntető törvényeknek a rendjelek és díszítmenyek elvesztésére vonatkozó határozványai e keresztre nézve is érvényesek.

7. §. A jubileumi keresztet valamely más anyagból gyártani és azt az itt meghatározotton kívül valamely más alakban vagy díszítéssel viselni tilos.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. honvédelmi minister ur a f. évi augusztus hó 4-én kelt 66658/16. számú rendeletével a «Török Ferencz»-féle jutalmazási alapból, augusztus 18-án, mint Ó császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján kiosztandó jutalomban a következő csendőrlégénységi egyének részesítették:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Magyni András cz. őrmester 80, *Forika* Péter őrsvezető 60, *Bokor* Mózes őrsvezető 60, *Sztojka* Demeter csendőr cz. őrsvezető 40, *Lugosin* István csendőr 30, *Kibédi* Sándor cz. őrmester 30, *Kolha* Viktor őrsvezető 30 és *Dobos* István cz. őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Wolf Péter csendőr cz. őrsvezető 60, *Órdóy* János csendőr 60, *Fapp* József II. csendőr cz. őrsvezető 50, *Franz* Mihály csendőr 40, *Csoszor* József csendőr 40, *Oláh* Lajos czimz. őrmester 50, *Varga* Ferencz őrsvezető 40 és *Berzsin* Demeter csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Takács Sándor csendőr 80, *Sztojka* Károly őrsvezető 40, *Kustyan* Miklós csendőr cz. őrsvezető 40, *Lakatos* Sámuel csendőr 40, *Készity* Vazul cz. őrsvezető 30, *Somogyi* Géza cz. őrmester 40, *Farkas* Gyula csendőr cz. őrsvezető 30, *Némedi* Bálint csendőr cz. őrsvezető 30, *Látem* Henrik csendőr 30, *Balogh* János czimz. őrmester 30 és *Fejes* István járásőrmester 50 korona jutalomban.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Kádár István csendőr cz. őrsvezető 50, *Bányai* János csendőr 40, *Kresna* László csendőr cz. őrsvezető 40, *Marecs* János czimz. őrmester 40, *Dovecz* Sámuel csendőr cz. őrsvezető 40, *Simon* József csendőr 30, *Csaknád* János csendőr 30 és *Molnár* Sámuel csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Springenszeisz György cz. őrsvezető 50, *Komátinger* Gyula csendőr 40, *Káma* János csendőr 30, *Karkesz* Nándor őrsvezető 40, *Höfne* Vilmos cz. őrmester 30,

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

ünnepi, forgalmi hangszerek.

Duo választék!

Elozeleny kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.

ELEK és TÁRSA

BUDAPEST, Károly-kört 10. sz.

Horisz István cz. őrmester 30 és *Tóke Lajos* cz. őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó János I. járásörmester 50, *Horváth Ferencz* IX. cz. őrsvezető 40, *Stier Béla* cz. őrmester 40, *Stropka Boldizsár* csendőr cz. őrsvezető 40, *Kveti János* cz. őrsvezető 40, *Tóth Antal* cz. őrsvezető 30, *Mihálykócs István* csendőr 30, *Somoogyi István* II. őrsvezető 30 és *Krivárics József* czimzetes őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Iusván János cz. őrsvezető 50, *Nagy József* járásörmester 60, *Grécz Imre* czimz. őrsvezető 40, *Szász Andras* őrsvezető 40, *Tóth Bálint* csendőr cz. őrsvezető 30, *Iusze Dénes* csendőr czimz. őrsvezető 40, *Kovács Simon* csendőr cz. őrsvezető 30, *Mátthé Tamás* czimz. őrmester 40, *Ujvári Pál* csendőr cz. őrsvezető 30 és *Horváth Vincze* őrmester 30 korona jutalomban.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Csordás Ferencz járásörmester 60, *Kiss Lajos* őrmester 50, *Balogh István* cz. őrmester 40, *Fakó Sándor* cz. őrmester 40, *Szabó Antal* cz. őrmester 30, *Sarkadi Sándor* cz. őrmester 60, *Sarudi Benjamin* őrsvezető 40, *Erdélyi János* cz. őrsvezető 36, *Benedek József* csendőr 30 és *Turi Imre* csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a folyó évi augusztus hó 4-én kelt 66650/16. sz. rendeletével a „Magyar királyi és m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alap”-ból, augusztus 18-án, mint Ő császári és apostoli királyi Felsege legmagasabb születése napján kiosztandó jutalomban a következő csendőrlégénységi egyének részesítették:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Pozsonyi János csendőr 30, *Kócsa József* csendőr 21, *Pál István* I. csendőr cz. őrsvezető 25, *Orbán János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Szilágyi János* csendőr 20, *Mátthé János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Ótvos Gábor* csendőr 20 és *Székelty László* csendőr cz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Torma Vilmos csendőr cz. őrsvezető 40, *Szabados Ignác* csendőr cz. őrsvezető 30, *Majer Pál* csendőr cz. őrsvezető 25, *Guseilla Miklós* csendőr cz. őrsvezető 20, *Simon Péter* csendőr 20, *Gyuláts Ferencz* cz. őrmester 20, *Szabó Zsigmond* csendőr 20 és *Kilyén Ferencz* cz. őrmester 30 korona jutalomban.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Dékány Benedek őrmester 35, *Nyerges Bojnár György* csendőr cz. őrsvezető 30, *Barabás István* csendőr cz. őrsvezető 25, *Mlinárics György* csendőr 25, *Niekreisz Károly* csendőr czimz. őrsvezető 20, *Fehér I. József* csendőr 20 és *König Károly* csendőr 20 korona jutalomban.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Kosinszky János őrsvezető 35, *Hábel Pál* czimz. őrmester 30, *Lendvai Abel* csendőr cz. őrsvezető 25, *Papp János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Bohunyák Demeter* csendőr cz. őrsvezető 20 és *Józsa István* cz. őrmester 20 korona jutalomban.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Ladicsky János járásörmester 35, *Matyus Károly* őrsvezető 25, *Szalai Károly* cz. őrmester 20, *Chemla Bezső* cz. őrsvezető 30, *Vida Antal* csendőr 20, *Horváth Ferencz* I. őrmester 20 és *Mrova Ferencz* csendőr 25 korona jutalomban.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács Ferencz II. cz. őrsvezető 25, *Herbek János* őrsvezető 25, *Koma József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Bognár János* III. csendőr 20, *Sebők Lajos* czimz. őrsvezető 20, *Szél Mihály* őrsvezető 20, *Kardos Károly* cz. őrmester 20, *Baudli Károly* czimz. őrsvezető 20 és *Berényi Péter* czimz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Kalló János cz. őrsvezető 30, *Ferencz József* csendőr cz. őrsvezető 25, *Szekér József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Erős Antal* cz. őrmester 20, *Ádám János* csendőr 20, *Sárközi József* csendőr czimz. őrsvezető 20, *Radul Vazul* csendőr cz. őrsvezető 20, *Berci Gábor* csendőr 20, *Jakab Miklós* II. csendőr cz. őrsvezető 20 és *Jáni Tivadar* cz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vigvári Imre cz. őrmester 30, *Papolezi Lajos* czimz. őrmester 40, *Hentz Lajos* őrsvezető 20, *Boda Miklós* cz. őrsvezető 20, *Török József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Sinkó Sándor* csendőr 25 és *Kerkes Mihály* csendőr 25 korona jutalomban.

Előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1908. évi augusztus hó 16-ával:

Szép Géza és *Ziegler Károly*, hadapród őrsvezető, illetve hadapród csendőr czimz. őrmesterek, *hadapród őrmesterekké*.

Zólt András hadapród csendőr cz. őrmester, *hadapród őrsvezető cz. őrmesterré*.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

Király József, *Biró Mihály*, *Koronka Ákos*, *Bálint Mátyás*, *Miklosics János*, *Budai László* és *Vénig Sándor* csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1908. évi augusztus hó 1-ével:

Bejczy Béla hadapród őrsvezető cz. őrmester, *hadapród őrmesterré*.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a kapuvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszintű osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 19-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a somorjai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruháilletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 29-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a magyará kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetőségénél. Fizetés 300 korona. Lakpénz 150–300 korona. Napibér a kinevezés elnyeréséig 2 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetőségéhez 1908. évi szeptember hó 3-ig.

Több iskolaszolgai állás több vidéki állami polgári iskolánál, felsőbb leányiskolánál és felső kereskedelmi iskolánál. Fizetés pótlékkal 600 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz 1908. évi szept. hó 20-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a tabi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. 6-ig.